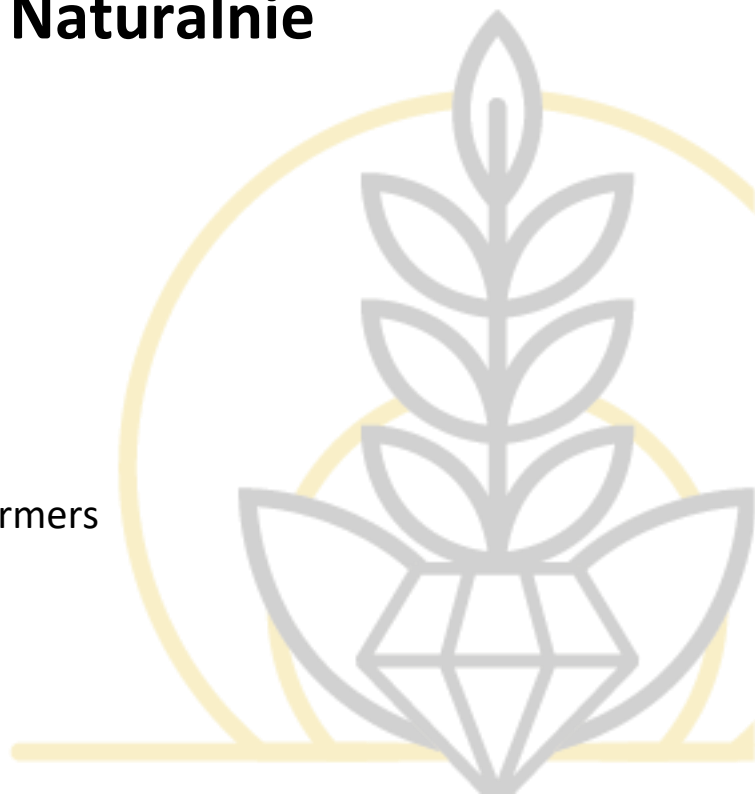

Propozycja i apel o powołanie Grupy Roboczej ds. Rolnictwa Neutralnego Klimatycznie i Pozytywnego Naturalnie

Przedłożona przez:
Mateusz Ciasnocha & European Carbon Farmers

Stobiec, Polska; 21 grudnia 2021

Propozycja i apel o powołanie Grupy Roboczej ds. Rolnictwa Neutralnego Klimatycznie i Pozytywnego Naturalnie

Niniejszy dokument jest oficjalną propozycją i jednocześnie apelem Mateusza Ciasnocha oraz European Carbon Farmers o powołanie do życia Grupy Roboczej ds. Rolnictwa Neutralnego Klimatycznie i Pozytywnego Naturalnie przedłożonej na ręce najważniejszych Instytucji Rzeczypospolitej Polskiej i pełniących w nich służbę na rzecz Polski Osób, na czele z Prezydentem Rzeczypospolitej Polskiej, Panem Andrzejem Dudą oraz Prezesem Rady Ministrów, Panem Mateuszem Morawieckim.

Struktura Dokumentu

Niniejszy dokument dzieli się na pięć części:

1. Przedstawienie propozycji powołania do życia Grupy Roboczej ds. Rolnictwa Neutralnego Klimatycznie i Pozytywnego Naturalnie,
2. Geneza powstania Propozycji,
3. Uzasadnienie konieczności powołania do życia proponowanej Grupy Roboczej,
4. Proponowana struktura i działania Grupy Roboczej,
5. Propozycja dalszych konkretnych działań w kontekście złożonej propozycji powołania do życia Grupy Roboczej ds. Rolnictwa Neutralnego Klimatycznie i Pozytywnego Naturalnie.

Propozycja powołania do życia Grupy Roboczej ds. Rolnictwa Neutralnego Klimatycznie i Pozytywnego Naturalnie

Najważniejszym celem niniejszego dokumentu jest złożenie propozycji i jednocześnie wystosowanie apelu o jak najszybsze **powołanie do życia Grupy Roboczej ds. Rolnictwa Neutralnego Klimatycznie i Pozytywnego Naturalnie na poziomie Rzeczypospolitej Polskiej. Apel ten jest apelem indywidualnego rolnika, Mateusza Ciasnocha oraz apelem instytucjonalnym European Carbon Farmers – Stowarzyszenia Polskich Rolników założonego przez Mateusza Ciasnocha w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, którego misją jest umiejscowienie Rolników w centrum wysiłków mitygacji i adaptacji do zmian klimatycznych w zyskowy dla Nich sposób, a przez to osiągnięcie neutralności emisyjnej i pozytywności naturalnej rolnictwa najpóźniej do roku 2050.**

Geneza powstania propozycji powołania do życia Grupy Roboczej ds. Rolnictwa Neutralnego Klimatycznie i Pozytywnego Naturalnie

Przedstawiona w niniejszym dokumencie propozycja buduje na trzech filarach doświadczeń i wiedzy:

1. Doświadczeniu prowadzenia oraz tranzycji indywidualnego gospodarstwa rolnego,

2. Zaangażowaniu w proces opracowania Planu Strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) na lata 2023-2027 oraz aktywny udział w tworzeniu innych dokumentów strategicznych regulujących branżę rolną w Polsce i Unii Europejskiej,
3. Znajomości oraz aktywnego zaangażowania w światowe procesy dotyczące rozwoju gospodarki, w tym rolnictwa, w szczególności w kontekście wysiłków adaptacji i mitygacji zmian klimatycznych oraz transformacji systemów żywnościowych.

Doświadczenie prowadzenia oraz regeneratywnej tranzycji indywidualnego gospodarstwa rolnego

Grupa Gospodarstw Rolnych Rodziny Ciasnocha [opiekuje się ponad 700ha trwałych użytków zielonych na terenie Żuław Wiślanych](#). Od roku 2004 – dzięki wsparciu umożliwionemu przez WPR – gospodarstwo zmieniło profil produkcji z degeneratywnego na regeneratywny co, według obliczeń za pomocą [the Cool Farm Tool](#), prowadzi do generowania dodatkowej sekwestracji dwutlenku węgla w naszych glebach w ilości 6,5 t CO₂e na hektar rocznie przez dwadzieścia lat do momentu zmiany sposobu zarządzania glebą, a więc roku 2008.

Mateusz Ciasnocha jako aktywny rolnik, a także jako reprezentant szerszej grupy Rolników z całej Polski skupionych wokół European Carbon Farmers, pokazuje, że: **po pierwsze**, zmiana sposobu gospodarowania w Polsce na taki, który jest zgodny z ambicjami Unii Europejskiej oraz **po drugie**, dokonuje się w sposób oddolny w związku z żywym zainteresowaniem rolników tym modelem produkcji są faktem.

Zaangażowanie w proces opracowania Planu Strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) na lata 2023-2027 oraz aktywny udział w tworzeniu innych dokumentów strategicznych regulujących branżę rolną w Polsce i Unii Europejskiej

W roku 2021 Gospodarstwa Rolne Rodziny Ciasnocha oraz European Carbon Farmers brali aktywny udział procesie współtworzenia Planu Strategicznego WPR na lata 2023-2027, którego wersja gotowa do przesłania Komisji Europejskiej [przyjęta została przez Radę Ministrów 14 grudnia 2021 w podjętej uchwale](#). European Carbon Farmers brało udział we wspomnianych konsultacjach trzykrotnie:

1. 10 lutego 2021 w pierwszej turze konsultacji społecznych Planu Strategicznego,
  - a. Załącznikiem do niniejszej propozycji są przesłane przez nas uwagi (plik o nazwie: *20210210_European Carbon Farmers - Stanowisko na temat Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej_podpisane*),
2. 13 września 2021 w drugiej turze konsultacji społecznych Planu Strategicznego,
  - a. Załącznikiem do niniejszej propozycji są przesłane przez nas uwagi (plik o nazwie: *20210913_European Carbon Farmers - Stanowisko na temat Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej wrzesień 2021_podpisane*),
3. 25 listopada 2021 w konsultacjach społecznych prowadzonych w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Planu Strategicznego,

- a. Załącznikiem do niniejszej propozycji są przesłane przez nas uwagi (plik o nazwie: *20211125_European Carbon Farmers - Stanowisko na temat Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej listopad 2021_podpisane*).

To właśnie we wspomnianych wyżej uwagach European Carbon Farmers przedstawionych w konsultacjach społecznych WPR na lata 2023-2027, zaczynając już od pierwszych uwag przesłanych w lutym 2021, przedstawiliśmy propozycję powołania do życia Grupy Roboczej, a w naszych ostatnich uwagach przesłanych w listopadzie 2021 roku zobowiązaliśmy się do przesłania dokumentu szerzej opisującego konieczność powołania do życia Grupy Roboczej ds. Rolnictwa Neutralnego Klimatycznie i Pozytywnego Naturalnie. To właśnie ten dokument trzymacie Państwo w rękach.

Budując na przesłanych trzykrotnie uwagach do Planu Strategicznego WPR udało nam się nawiązać dialog z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz innymi kluczowymi Organami mającymi na celu wspierać rozwój Polskiej Wsi i Polskiego Rolnika, jak na przykład Sejmową Komisją Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz jej Zastępcą Przewodniczącym Panem Posłem Jarosławem Sachajko. Dialog z Ministerstwem miał miejsce, między innymi, w trakcie spotkań on-line z Przedstawicielami Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Instytutów Badawczych w dniach 5 maja i 9 czerwca 2021, a także w spotkaniu twarzą-w-twarz w budynku Ministerstwa dnia 30 czerwca 2021, na konferencji zorganizowanej przez Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie 2 września 2021 oraz ponownie w budynku Ministerstwa w dniu 1 października 2021 z Panią Minister Anna Gembicką. Za wszystkie te dotychczasowe konstruktywne szanse na dialog jesteśmy bardzo wdzięczni i na nich budujemy publikując ten dokument.

Przedstawione powyżej działania – choć bardzo liczne – są tylko wycinkiem całości podejmowanych przez nas, Mateusza Ciasnocha oraz European Carbon Farmers, działań na rzecz transformacji systemów rolniczych Unii Europejskiej, w tym Polski, z Rolnikiem w centrum w zgodzie z celem neutralności klimatycznej do roku 2050 oraz Celami Zrównoważonego Rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych oraz Regułą Integralnego Rozwoju Człowieka.

W celu podkreślenia systemowego i strategicznego zaangażowania Mateusza Ciasnocha oraz European Carbon Farmers w ten obszar przywołamy dwa kolejne działania podjęte w 2021 roku.

Pierwszym jest udział w konsultacjach do przedstawionej przez Komisję Europejską *Długoterminowej Wizji dla Obszarów Wiejskich* (COM(2021) 345), w których European Carbon Farmers jako jeden z nielicznych podmiotów w Polsce przesłało uwagi w wersji polskojęzycznej (załącznik o nazwie: *20210913_PL_European Carbon Farmers - Długoterminowa wizja obszarów wiejskich UE - wrzesień 2021_podpisana*) oraz angielskojęzycznej (załącznik o nazwie: *20210913_EN_European Carbon Farmers - Long-Term Vision for EU Rural Areas - September 2021_signed*).

Drugim jest współpraca z [Fundacją Instytut na Rzecz Ekorozwoju](#) przy opracowaniu raportu *Rolnictwo neutralne dla klimatu w Europie i Polsce 2050* dostępnej do pobrania pod [tym](#) linkiem (ISBN: 978-83-89495-68-6). W pierwszej połowie 2022 roku wspomniany raport opracowany w ramach projektu Unii Europejskiej

LIFE_UNIFY – łącząc Unię Europejską na rzecz działań klimatycznych wydany zostanie wydany w wersji papierowej. Tak szybko jak będzie miało to miejsce adresaci niniejszej propozycji i apelu otrzymają drukowaną wersję wspomnianego raportu.

Znajomość oraz aktywne zaangażowanie w światowe procesy dotyczące rozwoju gospodarki, w tym rolnictwa, w szczególności w kontekście wysiłków adaptacji i mitygacji zmian klimatycznych oraz transformacji systemów żywnościowych

Rok 2021 przez wielu komentatorów uznawany jest za „mega rok dla rolnictwa oraz klimatu”. To w związku z dwoma wydarzeniami:

Po pierwsze, przeprowadzeniem [Szczytu Narodów Zjednoczonych ds. Systemów Żywnościowych](#) (ang. **United Nations Food Systems Summit – UN FSS**), który odbył się [23 września 2021 roku](#), towarzyszącemu mu Przed Szczytowi (ang. Pre-Summit), który odbył się [26-28 lipca 2021 roku](#), a także setkami [Dialogów](#) na temat Systemów Żywnościowych podzielonych na Dialogi Narodowe oraz Dialogi Niezależne.

Po drugie, [26. Konferencję Stron do Konwencji Klimatycznej Organizacji Narodów Zjednoczonych](#) (ang. **26th Conference of the Parties to the United Nations Framework Convention on Climate Change – UNFCCC**), która odbyła się w dniach 31 października – 12 listopada 2021 w Glasgow w Wielkiej Brytanii.

W obu tych wydarzeniach i znacznie szerszym towarzyszącym im procesom Mateusz Ciasnocha oraz European Carbon Farmers uczestniczyliśmy i dalej aktywnie uczestniczymy.

W Szczyt Narodów Zjednoczonych ds. Systemów Żywnościowych zaangażowani byliśmy i pozostajemy zaangażowani jako:

1. **Mateusz Ciasnocha jako Członek Grupy Protagonistów** (ang. [Champions Network](#)) Szczytu ds. Systemów Żywnościowych ONZ z mianowania Sekretarza Generalnego Organizacji Narodów Zjednoczonych, António Guterres’a, na specjalne imienne zaproszenie wystosowane przez Dr. Agnes Kalibata, [Specjalnego Wysłannika Sekretarza Generalnego ONZ ds. Szczytu Systemów Żywnościowych](#),
2. **European Carbon Farmers jako Członek Grupy Producentów** (ang. Producers Group) oficjalnego organu reprezentującego rolników z całego świata w procesie Szczytu ds. Systemów Żywnościowych ONZ,
  - a. **European Carbon Farmers jest jedyną organizacją z Polski, która jest sygnatariuszem Deklaracji Producentów** (ang. [Producers Declaration](#)) powstałej w ramach Szczytu ds. Systemów Żywnościowych ONZ,
3. **European Carbon Farmers jako aktywny uczestnik prac w ramach Ścieżki Działań 3: Rozwój Pozytywnej Naturalnie Produkcji** (ang. [Action Track 3: Boost nature-positive production](#)) oraz **Ścieżki Działań 5: Budowanie Odporności na Podatności, Wstrząsy i Stres** (ang. [Action Track 5: Build resilience to vulnerabilities, shocks and stress](#)),

- a. **European Carbon Farmers dołączył do Koalicji na Rzecz Zdrowia Gleby** (ang. [Coalition of Action 4 Soil Health – CA4SH](#)), która powstała w ramach procesu Szczytu ds. Systemów Żywnościowych ONZ,
- 4. Mateusz Ciasnocha organizował oraz uczestniczył w wielu Dialogach organizowanych w ramach Szczytu ds. Systemów Żywnościowych ONZ,**
  - a. Szczególnie podkreślić pragniemy intensywną i konstruktywną komunikację Mateusza Ciasnocha, jako Protagonisty Szczytu ds. Systemów Żywnościowych ONZ, z Biurem Pani Minister Anny Gembickiej, Narodowym Koordynatorem (ang. [National Convenor](#)), w kontekście opracowania Ścieżek Narodowych (ang. National Pathways) oraz zaangażowania Polski w proces Szczytu ds. Systemów Żywnościowych ONZ.

W 26. Konferencji Stron do Konwencji Klimatycznej ONZ Mateusz Ciasnocha pełnił funkcję Regenerative Agriculture Youth Fellow w Zespole [Protagonistów Wysokiego Szczebla ds. Działań na Rzecz Klimatu](#) (ang. High Level Champions for Climate Action) kierowanym przez Nigel Topping oraz Gonzalo Munoz. [W swojej roli](#) Mateusz pełnił kluczową funkcję wsparcia Aktorów Niepaństwowych (ang. Non-State Actors – NSA), a w szczególności reprezentacji rolników w procesie negocjacyjno-reprezentacyjnym przed i w trakcie COP26. **Mateusz – jako Regenerative Agriculture Fellow oraz korzystając ze swojego bezpośredniego doświadczenia jako rolnik – **pełnił kluczową rolę w konceptualizacji i ogłoszeniu Koalicji Regen10** ([link](#)), która ogłoszona została w trakcie COP26.**

Uzasadnienie konieczności powołania do życia proponowanej Grupy Roboczej

Uzasadnienie konieczności powołania do życia proponowanej Grupy Roboczej przedstawimy na pięciu poziomach:

1. Rolnika,
2. Polskim,
3. Unii Europejskiej,
4. Światowym,
5. Sektora pozarządowego.

Poziom rolnika

Jak zauważyliśmy w części „Geneza powstania propozycji powołania do życia Grupy Roboczej ds. Rolnictwa Neutralnego Klimatycznie i Pozytywnego Naturalnie” niniejszej propozycji **pierwszą i kluczową perspektywą skłaniającą nas do zaproponowania Grupy Roboczej i wystosowania apelu o jej powstanie jest pierwszorzędna perspektywa indywidualnego rolnika, który bardzo dużo słyszy o szansach jakie działania mające na celu adaptację i mitygację zmian klimatycznych mogą mu przynieść, ale nie widzi żadnych konkretnych w tym obszarze.** To – niestety – jest dokładnie nasze doświadczenie jako Gospodarstw Rolnych Rodziny Ciasnocha.

Pomimo przedstawionego powyżej stanu rzeczy gospodarstwa rolne – nasze gospodarstwo rodzinne, a także wiele innych, w tym te reprezentowane przez European Carbon Farmers – już teraz podejmują szereg działań w obszarze mitygacji i adaptacji do zmian klimatycznych. Zauważenie i przyznanie tego stanu rzeczy, a także tworzenie polityki w oparciu o działania już podejmowane przez Rolników jest absolutną koniecznością, która – niestety – nie zawsze ma odzwierciedlenie w praktyce.

Podsumowując: Rolnicy potrzebują zaproponowanej w tym dokumencie Grupy Roboczej ds. Rolnictwa Neutralnego Klimatycznie i Pozytywnego Naturalnie.

Poziom Polski

Na poziomie Polski wysunąć można wiele argumentów potwierdzających konieczność powołania do życia proponowanej Grupy Roboczej. W tym dokumencie przedstawimy tylko cztery (4) takie argumenty.

Pierwszy (1) argument czerpiemy z analiz załączonych do Planu Strategicznego WPR na lata 2023-2027, które jasno stwierdzają, iż średni poziom węgla w glebie rolniczej w Polsce to 21g/kg, gdzie średnia europejska to 43,1g/kg. **Polskie gleby znajdują się w stanie agonalnym i – średnio – ulegają naturalnemu procesowi pustynnienia, który zagraża bezpieczeństwu istnienia indywidualnych gospodarstw rolnych, a także szerzej bezpieczeństwu żywnościowemu i strategicznemu Rzeczypospolitej Polskiej.**

Drugi (2) argument również czerpiemy z Planu Strategicznego WPR na lata 2023-2027, który stwierdza, iż **kooperacja międzyministerialna, a zwłaszcza pomiędzy Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi, a Ministerstwem Klimatu i Środowiska, jest niezbędna do osiągnięcia ambitnych celów klimatycznych Unii Europejskiej.** Jest jasnym, iż Tworzący Plan Strategiczny widzieli konieczność powołania do życia proponowanej w tym dokumencie Grupy Roboczej. **Jako, iż Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, czy też żadna inna jednostka organizacyjna Polskiego Rządu nie odpowiada na tą konieczność podkreśloną w samym Planie Strategicznym WPR na lata 2023-2027, Mateusz Ciasnocha i European Carbon Farmers przedstawia niniejszy dokument.**

Trzeci (3) argument czerpiemy z faktu członkowska Polski w Unii Europejskiej. Jako Kraj Członkowski Unii Europejskiej powinniśmy patrzeć w tą samą stronę co Unia – to jest nasza Unia – oraz inne Państwa Członkowskie. Jest jasnym, iż **nadrzędną ambicją obecnej, ale również poprzedniej Komisji Europejskiej jest stworzenie szeregu zharmonizowanych mechanizmów prawnych, które pozwalają całej Unii Europejskiej, poszczególnym Krajom Członkowskim i konkretnym grupom zawodowym oraz sektorom, w sposób sprawiedliwy osiągnięcie neutralności klimatycznej.** Warto nadmienić, iż ambicja ta jest spójna i odpowiada na realia naukowe dotyczące postępujących zmian klimatu i ich tempa, na czele z raportami **Międzyrządowego Panelu ds. Zmian Klimatycznych Organizacji Narodów Zjednoczonych** (ang. [Intergovernmental Panel on Climate Change – IPCC](#)). **Proponując powołanie do życia Grupy Roboczej apelujemy od odejście od narracji podziału, która zamiast budować burzy i zamiast łączyć dzieli. Zmiany klimatyczne są faktem i możemy – a jednocześnie musimy – podjąć działania w celu mitygacji i adaptacji do tych zmian. Proponowana Grupa Robocza jest właśnie tą nową jakością, o którą usilnie apelujemy.**

Czwarty (4) argument czerpiemy z **Katolickiej Nauki Społecznej (KNS)**, w której **główną zasadą jest zasada pomocniczości**, a więc zasada oddawania możliwości decydowania o danej sprawie najniższej komórce społecznej, która może o tej sprawie decydować. **Postulowane przez nas powołanie Grupy Roboczej** jest właśnie takim wysiłkiem stworzenia platformy, która **pozwala budować sprawczość Rolników** wobec działań adaptacji i mitygacji do zmian klimatycznych z otoczeniem prawno-regulacyjnym, które Ich w tych wysiłkach aktywnie wspiera, a nie zniechęca, czy ogranicza jak – niestety – często ma to miejsce obecnie.

Poziom Unii Europejskiej

Pierwszym i podstawowym faktem, z którego wypływa absolutna konieczność powołania do życia proponowanej Grupy Roboczej jest **ambicja Unii Europejskiej do osiągnięcia neutralności emisyjnej do roku 2050** przy jednoczesnym zmniejszeniu emisji gazów cieplarnianych (GHG) o 55% w porównaniu z poziomem z roku 1990.

Drugim – równie kluczowym – faktem wołającym o powstanie zaproponowanej Grupy Roboczej jest **wyzwanie, a jednocześnie szansa dla Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) Unii Europejskiej do grania kluczowej roli we wsparciu Rolników w tranzycji do rolnictwa neutralnego emisyjnie i pozytywnego naturalnie**. Choć ten potencjał w WPR drzemie to – niestety – **polska wersja Planu Strategicznego przyjęta w uchwale przez Radę Ministrów 14 grudnia 2021 roku tego potencjału nie wykorzystuje**.

Trzecim argumentem za powstaniem proponowanej Grupy Roboczej jest **mnożość strategii i celów dotyczących rolnictwa i klimatu na poziomie Unii Europejskiej z bezpośrednim przełożeniem na indywidualne Państwa Członkowskie w tym Polskę**. Przytoczmy tutaj tylko kilka najważniejszych z nich:

1. **Cel neutralności emisyjnej do roku 2050 zapisany w Europejskim Zielonym Ładzie** zaprezentowanym 11 grudnia 2019 roku (COM(2019) 0640),
2. **Plan Działania Gospodarki Obiegu Zamkniętego** zaprezentowany 11 marca 2020 (COM(2020) 98),
3. **Strategię do Pola do Stołu** zaprezentowaną 20 maja 2020 (COM (2020) 381),
4. **Europejską Strategię Bioróżnorodności do roku 2030** zaprezentowaną 20 maja 2020 (COM(2020) 380),
5. **Europejska Inicjatywa Rolnictwa Węglowego** zaprezentowana wstępnie 27 kwietnia 2021 (ISBN: 978-92-76-30205-6),
6. **Pakiet „Fit for 55”** zaprezentowany 14 lipca 2021 (COM(2021) 550),
7. **Europejską Strategię Gleby do roku 2030** zaprezentowaną 17 listopada 2021 (COM(2021) 699),
8. **Inicjatywę Zrównoważonych Cykli Węglowych** zaprezentowaną 15 grudnia 2021 (COM(2021) 800).

Chcielibyśmy w tym miejscu podkreślić, iż w mnogości strategii i celów samych w sobie nie ma nic złego, ponieważ mówimy o złożonym systemie ekonomiczno-żywnościowo-biologiczno-klimatycznym i w próbie regeneracji tego systemu nie możemy stracić perspektywy systemowej. Niemniej jednak, **złożoność systemu nie powinna paraliżować nas przed działaniem**, czy wręcz zachęcać do negacji rzeczywistości widocznej gołym okiem dla każdego rolnika w Polsce, **co – niestety – ma miejsce obecnie na wielu**

poziomach. Celem proponowanej w tym dokumencie Grupy Roboczej będzie systemowe podejście do rolnictwa w tym również wpływającego na nie otoczenia prawno-regulacyjnego i proaktywne wsparcie Rolnika w tranzycji do neutralności klimatycznej i pozytywności naturalnej z wykorzystaniem tych istniejących oraz nowo powstających ram prawnych.

Poziom światowy

Pierwszym globalnym argumentem, iż proponowana w tym dokumencie Grupa Robocza jest potrzebna są **raporty Międzyrządowego Panelu ds. Zmian Klimatycznych Organizacji Narodów Zjednoczonych** (ang. [Intergovernmental Panel on Climate Change – IPCC](#)), które **jasno mówią o tym, iż zmiany klimatyczne mają miejsce i człowiek musi w związku z tym podjąć działania adaptacyjne i mitygacyjne.** Świadomość tych naukowo potwierdzonych faktów wraz z doświadczeniem milionów ludzi z całego świata – w tym wielu Rolników – było fundamentem, na którym napisano, a później ratyfikowano **Umowę Paryską na 21. Konferencji Stron do Konwencji Klimatycznej Organizacji Narodów Zjednoczonych**, która miała miejsce w Paryżu w 2015 roku. Umowa Paryska na poziomie globalnym potwierdziła ambicję i konieczność utrzymania poziomu globalnego ocieplenia poniżej 2°C w porównaniu z okresem przed Rewolucją Przemysłową, a Pakt z Glasgow uzgodniony na 26. Konferencji Stron do Konwencji Klimatycznej Organizacji Narodów Zjednoczonych, która miała miejsce w Glasgow w 2021 roku potwierdził i budując na najnowszych danych naukowych zawęził tą ambicję do utrzymania poziomu globalnego ocieplenia poniżej 1,5°C w porównaniu z okresem przed Rewolucją Przemysłową.

Koniecznym jest przypomnienie, iż w ramach Konferencji Stron do Konwencji Klimatycznej Organizacji Narodów Zjednoczonych, w tym również tej najnowszej 26. w Glasgow oraz tej przełomowej 21. w Paryżu, kluczowa rola rolnictwa w mitygacji i adaptacji do zmian klimatycznych jest dobrze rozumiana oraz podkreślana. Naocznym potwierdzeniem tej tezy jest **Inicjatywa 4p1000** (z francuskiego „Cztery na Tysiąc”) powołana na COP21 w Paryżu, a **której Rzeczypospolita Polska jest sygnatariuszem, a European Carbon Farmers Członkiem.** Inicjatywa ta zakłada – a uczestniczący w niej interesariusze, w tym Rzeczypospolita Polska oraz European Carbon Farmers dobrowolnie dążą do osiągnięcia tego celu – konieczność wzrostu poziomu węgla w glebie o cztery tysięczne części rocznie (stąd właśnie nazwa inicjatywy). **Przykład ten jasno pokazuje, że znamy kluczowy element rozwiązania kryzysu klimatycznego jakim jest utrzymanie i wzrost zawartości poziomu węgla organicznego w glebie, a więc dokładnie to co European Carbon Farmers proponuje w każdej dotychczasowo złożonej konsultacji na temat Planów Strategicznych WPR na lata 2023-2027 konkretnie proponując zmianę struktury WPR z płatności za działania do płatności za rezultaty scentrowanych na utrzymaniu i zwiększaniu poziomu węgla organicznego w glebie.**

Drugim argumentem pokazującym, iż proponowana Grupa Robocza jest konieczna są **wyniki oraz konkluzje Szczytu ds. Systemów Żywnościowych Organizacji Narodów Zjednoczonych.** Zdrowie gleby oraz jego rozwój jest centralnym punktem zamknięcia procesu dyskusji w ramach Szczytu i przejścia do czasu podejmowania konkretnych działań w ramach **Ścieżek Narodowych**, które powstały na poziomie państw, w tym również Rzeczypospolitej Polskiej, w ramach procesu oraz **Koalicji Działań** (ang. [Coalitions of Actions](#)). Na szczególną uwagę zasługuje **Koalicja na Rzecz Zdrowia Gleby** (ang. [Coalition of Action 4 Soil Health – CA4SH](#)), której

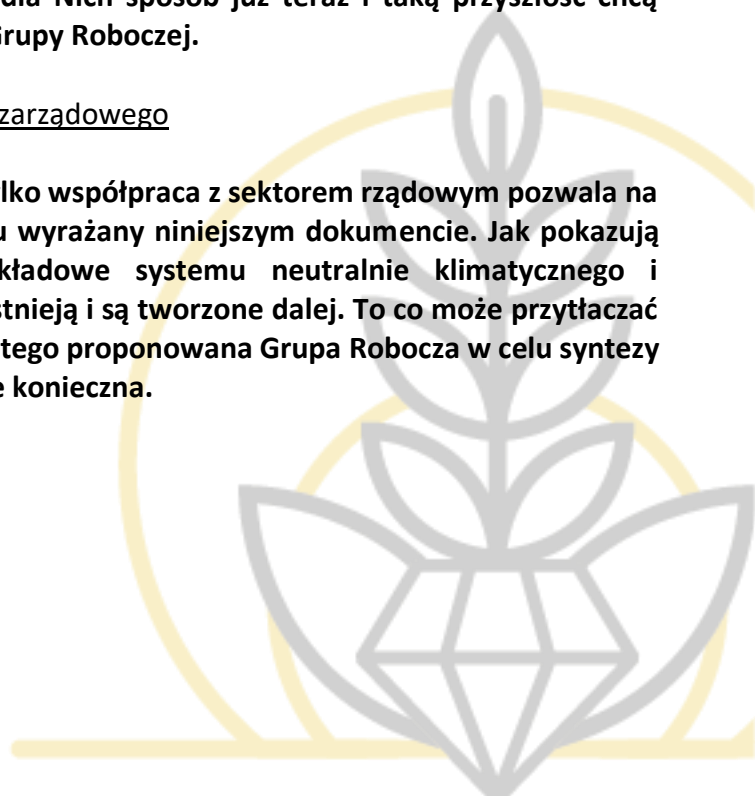
European Carbon Farmers jest Członkiem. Warto nadmienić, iż w ramach systemowych działań na rzecz osiągnięcia neutralności klimatycznej przy jednoczesnym osiągnięciu Celów na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju – czy lepiej regeneracji – z Rolnikami i rolnictwem w centrum **Światowa Organizacja ds. Wyżywienia i Rolnictwa Organizacji Narodów Zjednoczonych** (ang. [Food and Agriculture Organization of the United Nations – FAO](#)) stworzyło **Biuro ds. Celów Zrównoważonego Rozwoju**, którego celem jest koordynacja wszystkich działań FAO na rzecz systemowej zmiany, którą FAO i szerzej ONZ chce osiągnąć. **Proponując Grupę Roboczą tak właśnie o niej myślimy, jako o Organie, który pozwala w sposób najbardziej efektywny osiągnąć cel, do którego wszyscy dążymy.**

Trzecim globalnym argumentem za powołaniem proponowanej Grupy Roboczej są naukowe dane przedstawione w Przeglądzie Stanu Bioróżnorodności Świata wykonanym na zlecenie Rządu Jej Królewskiej Mości pod przewodnictwem Profesora Partha Dasgupta i opublikowanego pod nazwą Dasgupta Review na początku 2021 roku. **Dasgupta Review jasno pokazuje, iż stan światowej bioróżnorodności ekosystemów ulega drastycznemu pogorszeniu pomimo rosnącego światowego poziomu bogactwa mierzonego jako Produkt Krajowy Brutto (PKB).** Powyższy fakt obecny jest już teraz w świadomości i działaniu różnych instytucji wśród, które nie tylko próbują mitygować i adaptować się do zmian klimatu, ale jednocześnie osiągnąć to w sposób, który prowadzi do regeneracji. Wymienić można tutaj działania [Costa Rica Regenerativa](#), [Savory Institute](#), [Projekt Drawdown](#), czy [Projektu Regeneracja](#).

Jeżeli przytoczone powyżej argumenty pozostawiają cię wątpliwości co do tego czy powołanie do życia proponowanej Grupa Robocza powinno uzyskać zielone światło oraz zasoby do działania od Urzędów Prezydenta oraz Prezesa Rady Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej chcemy przywołać ostatni argument, którym jest COVID-19. Tak jak wydawało nam się, że niemożliwym jest światowy lockdown, tak teraz może wydawać nam się, że być może z klimatem nie będzie tak źle jak mówią nam naukowcy i miliony ludzi – w tym Rolnicy – już teraz dotknięci kryzysem klimatycznym. Choć składający propozycję powołania do życia Grupy Roboczej – Mateusz Ciasnocha oraz European Carbon Farmers – wierzą naukowcom oraz milionom ludzi już teraz doświadczających i cierpiących z powodu zmian klimatu to gdybyśmy nawet wątpili w tą rzeczywistość szkody spowodowane globalną pandemią pokazują nam, iż lepiej zapobiegać niż leczyć. Rolnicy chcą być w centrum tych systemowych wysiłków w zyskowy dla Nich sposób już teraz i taką przyszłość chcą proaktywnie współtworzyć za pomocą proponowanej Grupy Roboczej.

Poziom Sektora Pozarządowego

Jako reprezentant sektora pozarządowego wiemy, że tylko współpraca z sektorem rządowym pozwala na zmianę systemu, której chcą Rolnicy i co w Ich Imieniu wyrażany niniejszym dokumencie. Jak pokazują powyższe paragrafy tego dokumentu elementy składowe systemu neutralnie klimatycznego i pozytywnego naturalnie na wszystkich poziomach już istnieją i są tworzone dalej. To co może przytłaczać – i przytłacza – Rolników to mnogość tych inicjatyw. Dlatego proponowana Grupa Robocza w celu syntezy i jasnej komunikacji ambicji jest nie tylko potrzebna, ale konieczna.

Przykładami działań sektora prywatnego z różnych części świata w tym obszarze są: **the Carbon Farmers of Australia** w Australii ([link](#)), **Nori** ([link](#)) oraz **Indigo Ag** ([link](#)) w Stanach Zjednoczonych, czy **Soil Capital** ([link](#)), **Agreena** ([link](#)) oraz **eAgronom** ([link](#)) z Unii Europejskiej. Warto nadmienić, iż dwie ostatnie wymienione spółki już teraz rozwijają program węglowy dla rolników w Polsce.

Kolejnym przykładem współpracy pomiędzy sektorem rządowym i pozarządowym, który chcielibyśmy promować na poziomie Polskim dzięki proponowanej Grupie Roboczej są programy COMET-Farm ([link](#)) stworzony przez **Ministerstwo Rolnictwo Stanów Zjednoczonych** (ang. [United States Department of Agriculture – USDA](#)), na którym bazuje model rozwijany przez wspomnianą w poprzednim paragrafie firmę **Nori**, czy system **Moja Global** ([link](#)), który powstał dzięki finansowaniu Rządów Kanady oraz Australii, na którym bazuje model rozwijany przez również wspomnianą w poprzednim paragrafie the Carbon Farmers of Australia.

Warto nadmienić, iż praca Mateusza Ciasnocha w obszarze łączenia sektora rządowego, nauki oraz sektora prywatnego w celu umiejscowienia Rolników w centrum wysiłków adaptacji i mitygacji do zmian klimatycznych w zyskowy dla nich sposób doceniona została przez Departament Stanu Stanów Zjednoczonych (ang. [Department of State – DoS](#)), który [zaprosił Mateusza jako jedyne Polaka](#) do udziału w prestiżowym stypendium **YTIIL** (ang. [Youth Transatlantic Innovation Leaders Initiative Fellowship Program](#)) dzięki, któremu będzie On poznawał szczegóły współpracy tych trzech sektorów w USA, aby najlepsze praktyki z drugiej strony Atlantyku przeszczepić na grunt polski i europejski. Jednym z powodów wysuniętej, uzasadnionej i rozwiniętej w tym dokumencie propozycji powołania do życia Grupy Roboczej jest właśnie to doświadczenie Mateusza Ciasnocha.

Proponowana struktura i działania Grupy Roboczej

W przedostatniej części propozycji i apelu o powołanie do życia Grupy Roboczej ds. Rolnictwa Neutralnego Klimatycznie i Pozytywnego Naturalnie pragniemy uszczegółwić (1) Cel, (2) Strukturę, (3) Proponowane działania oraz (4) Kwestię finansowania wraz z innymi kwestiami organizacyjnymi proponowanej Grupy Roboczej. W poniższych paragrafach rozwiniemy każdy z tych obszarów.

Cel Grupy Roboczej

Jak wskazuje nazwa proponowanej **Grupy Roboczej ds. Neutralnego Klimatycznie i Pozytywnego Naturalnego Rolnictwa** jej powołanie ma **dwa cele: po pierwsze wsparcie Rolnika w osiągnięciu neutralności emisyjnej Jej/Jego gospodarstwa rolnego oraz zapewnienie maksymalnej kontrybucji Rolnika w osiągnięciu neutralności emisyjnej na poziomie całej gospodarki ORAZ jednocześnie po drugie osiągnięcie pozytywności naturalnej, a więc regeneracji, na poziomie indywidualnego Rolnika oraz całego ekosystemu i gospodarki.**

Proponowana Grupa Robocza musi działać, podejmować decyzje i wspierać zrozumienie całych systemów, w tym rolno-spożywczego, ale również klimatycznego, handlowego, społecznego, czy finansowego, ale to Rolnik i Jej/Jego ekonomiczne dojście do neutralności klimatycznej ORAZ jednocześnie pozytywności

naturalnej musi stać w absolutnym centrum myślenia i działania Grupy Roboczej. Tak więc nadrzędnym celem działania Grupy Roboczej jest neutralność emisyjna najpóźniej do roku 2050 PRZY JEDNOCZESNYM osiągnięciu regeneracji ekosystemów, w tym ekosystemów społecznych i środowiskowych, które to ambicje zostały zapisane w Celach Zrównoważonego Rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Powołanie proponowanej Grupy Roboczej powinno rozpocząć się od przyznania na poziomie Najwyższych Władz Państwowych – Prezydenta i Premiera Rzeczypospolitej Polskiej – iż Polska chce osiągnąć neutralność klimatyczną najpóźniej do roku 2050 i naszą ambicją jako kraju jest właśnie taka przyszłość. Kluczową częścią tej przyszłości mogą – i powinni – oraz będą stanowili Rolnicy pod co fundamenty położy powołanie proponowanej Grupy Roboczej.

Dzięki powołaniu do życia proponowanej Grupy Roboczej chcemy, aby Polska wykonała kluczowy krok w stronę tworzenia polityki spójnej z wytycznymi nauki – zawartymi we wnioskach Międzynarodowego Panelu ds. Zmian Klimatycznych Organizacji Narodów Zjednoczonych – a przez to spójnej z budżetem węglowym.

Na poziomie Unii Europejskiej z Rolnikiem w centrum proponowana Grupa Robocza będzie miała na celu taki rozwój Wspólnej Polityki Rolnej, aby była ona spójna i komplementarna z innymi politykami Unii Europejskiej, w szczególności polityką klimatyczną, w sposób, który wspiera Rolnika.

Najbardziej wymiernym celem proponowanej Grupy Roboczej powinno być co najmniej utrzymanie, a najlepiej zwiększenie średniego poziomu węgla w glebie rolniczej w Polsce, który – przypomnijmy – jest dwukrotnie niższy niż poziom średniej europejskiej (21g/kg vs. 43,1g/kg), co zagraża naszym gospodarstwom rolnym, a także bezpieczeństwu narodowemu.

Struktura

W obecnych warunkach polityczno-regulacyjnych uważamy za najbardziej odpowiednie powołanie do życia Grupy Roboczej jako osobnego Departamentu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów – z formalnym patronatem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej – raportującego bezpośrednio do Prezesa Rady Ministrów. Przewodniczącym Grupy Roboczej powinien być Minister, najlepiej w randze Wicepremiera. Grupa Robocza powinna składać się z pracowników etatowych zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy na rzecz Grupy Roboczej oraz grup eksperckich i doradczych, na czele z grupą Rolników oraz ekspertów naukowych.

Powyższa rekomendacja buduje na diagnozie przedstawionej w Planie Strategicznym WPR na lata 2023-2027, w którym stwierdzono, iż integracja podejścia do realizacji polityki rolnej, klimatycznej i energetycznej będzie stanowić o sukcesie neutralności klimatycznej. W związku z powyższym za absolutnie konieczne uważamy powołanie Grupy Roboczej składającej się – co najmniej – z przedstawicieli Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministerstwa Klimatu i Środowiska oraz jednostek podległym tym Ministerstwom

tak jak na przykład Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami (KOBIZE), czy Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie oraz – co najważniejsze – Rolników.

Za konieczne uważamy podkreślenie faktu, że **choć aktywny udział Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Ministerstwa Klimatu i Środowiska**, a więc także odpowiednich Ministrów, **jest absolutnie konieczny do sprawnego funkcjonowania Grupy Roboczej to proponowana Grupa Robocza nie może być umiejscowiona w żadnym z tych Ministerstw**, a więc **tylko i wyłącznie w strukturach organizacyjnych Kancelarii Prezesa Rady Ministrów**, w celu zapewnienia strategicznej i obiektywnej działalności z Rolnikiem w centrum.

Jak wspomnieliśmy na początku tej sekcji powołanie Grupy Roboczej jako Departamentu w strukturach Kancelarii Prezesa Rady Ministrów uważamy za najbardziej odpowiednie działanie w obecnej czasoprzestrzeni. To powiedziawszy **uważamy za absolutnie konieczne powołanie na poziomie Rzeczypospolitej Polskiej Instytucji na wzór brytyjskiej Komisji ds. Zmian Klimatycznych** (ang. [Climate Change Committee – CCC](#)) oraz **Komisji ds. Kapitału Naturalnego** (ang. [Natural Capital Committee – NCC](#)). **W warunkach polskich może być to jedna Instytucja o nazwie**, na przykład, **Komisja ds. Neutralnej Klimatycznie i Pozytywnej Naturalnie Gospodarki**. Tak jak dokument ten jest propozycją i jednocześnie apelem o jak najszybsze powołanie do życia proponowanej Grupy Roboczej, tak samo jest on **apelem o powołanie na poziomie polskim odpowiedników brytyjskich Komisji ds. Zmian Klimatycznych oraz Kapitału Naturalnego**. W sytuacji powołania tych odpowiedników na poziomie Rzeczypospolitej Polskiej uważamy za **konieczne przeniesienie proponowanej w tym dokumencie Grupy Roboczej w struktury tej nowej Instytucji**.

Działania

Tak jak pokazywaliśmy oraz tłumaczyliśmy w poprzednich częściach tego dokumentu **tylko systemowe działania proponowanej Grupy Roboczej z Rolnikiem w centrum pozwolą na dojście do rzeczywistości neutralności klimatycznej**. Choć w tej sekcji przedstawimy proponowane działania Grupy Roboczej w podziale na sekcje w celu łatwiejszej strukturyzacji wielu potencjalnych działań – (1) Indywidualnego gospodarstwa rolnego, (2) Regionu, (3) Polski, (4) Unii Europejskiej oraz (5) Świata – **to zawsze musimy pamiętać, iż jakiegokolwiek działanie proponowanej Grupy Roboczej musi być umiejscowione w myśleniu i działaniu systemowym wyrażonym poprzez współdziałanie aktywności podejmowanych na różnych poziomach**. Wytworzenie efektu synergii i konwergencji pomiędzy różnymi działaniami na wielu poziomach jest dokładnie tym czego brakuje obecnie w rzeczywistości, w której działa Rolnik. Osiągnięcie tego efektu synergii i konwergencji jest właśnie największym zadaniem stojącym przed proponowaną Grupą Roboczą.

Poziom indywidualnego gospodarstwa rolnego

Na poziomie indywidualnego gospodarstwa rolnego proponujemy wspieranie powstawania gospodarstw demonstracyjnych – na przykład jedno w każdym powiecie, czy gminie – w celu tworzenia sieci

Ambasadorów i edukatorów w zakresie tranzycji oraz działalności gospodarstw rolnych o zerowej, czy nawet negatywnej emisyjności. Przykład Gospodarstw Rolnych Rodziny Ciasnocha oraz innych gospodarstw rolnych reprezentowanych przez European Carbon Farmers pokazuje, że takie gospodarstwa już istnieją w Polsce. **Ponadto doświadczenie rolnika pokazuje nam, iż najbardziej efektywnym sposobem przekonania Rolnika do podjęcia jakiegokolwiek działania jest pokazanie tego rozwiązania u innego rolnika. To właśnie miałyby na celu proponowane działania.** W przypadku realizacji tego zadania koniecznym będzie segmentacja gospodarstw, na przykład w oparciu o profil produkcji. Choć proponowane działanie może wydawać się oczywiste to nasze międzynarodowe doświadczenia pokazują, że stworzenie proponowanej sieci gospodarstw jest absolutnie koniecznym działaniem, gdyż bez rolników nie osiągniemy ani neutralności emisyjnej, ani pozytywności naturalnej.

Poziom regionalny/wojewódzki

Na poziomie regionalnym – najprawdopodobniej wojewódzkim w oparciu o Wojewódzkie Ośrodki Doradztwa Rolniczego, choć może też to być poziom gminny, powiatowy, czy ponad wojewódzki – **kluczowym działaniem proponowanej Grupy Roboczej powinno być prowadzenie szkoleń oraz demonstracji polowych w gospodarstwach testowych w celu wytłumaczenia poszczególnych składowych rolnictwa neutralnego klimatycznie wraz z realnym wsparciem Rolników w wiedzę oraz środki, również finansowe, potrzebne w ich implementacji.**

Drugim – niezwykle pilnym – **działaniem** prowadzonym na poziomie regionalnym i kontrybuującym do działań na innych poziomach oraz budującym na wiedzy przekazanej w pierwszym zaproponowanym działaniu na tym poziomie **powinno być prowadzenie warsztatów oraz konsultacji w celu wypracowania wizji Rolników osiągnięcia neutralności klimatycznej najpóźniej do roku 2050. Tylko wizja opracowana przez i z Rolnikami na szanse na bycie wprowadzoną w życie.** Proponowane tutaj działanie ma na celu osiągnięcie tej wizji – neutralności klimatycznej i pozytywności naturalnej rolnictwa – która, aby była wdrożoną w życie musi stać się naszą wizją: wizją Rolników.

Poziom krajowy

Na poziomie krajowym proponowana Grupa Robocza ma na celu koordynację całości działań dotyczących branży rolno-spożywczej, a zwłaszcza Rolnika, w celu osiągnięcia neutralności emisyjnej oraz pozytywności naturalnej branży najpóźniej do roku 2050. Konkretnie oznacza to działanie w trzech obszarach:

1. **Wspieranie działań**, które już teraz kontrybuują do osiągnięcia tej rzeczywistości.
2. **Identyfikację oraz podejmowanie działań w celu zakończenia działań**, które od tej rzeczywistości nas odciągają, lub spowalniają dojście do niej.
3. **Inicjacje działań**, które musimy wykonać – na różnych poziomach – aby tą przyszłość osiągnąć.

Z uwagi na kluczową rolę Wspólnej Polityki Rolnej we wpływie na kształt, rozwój oraz podejmowane decyzje w polskich gospodarstwach rolnych to właśnie WPR powinien być kluczowym obszarem działalności Grupy Roboczej.

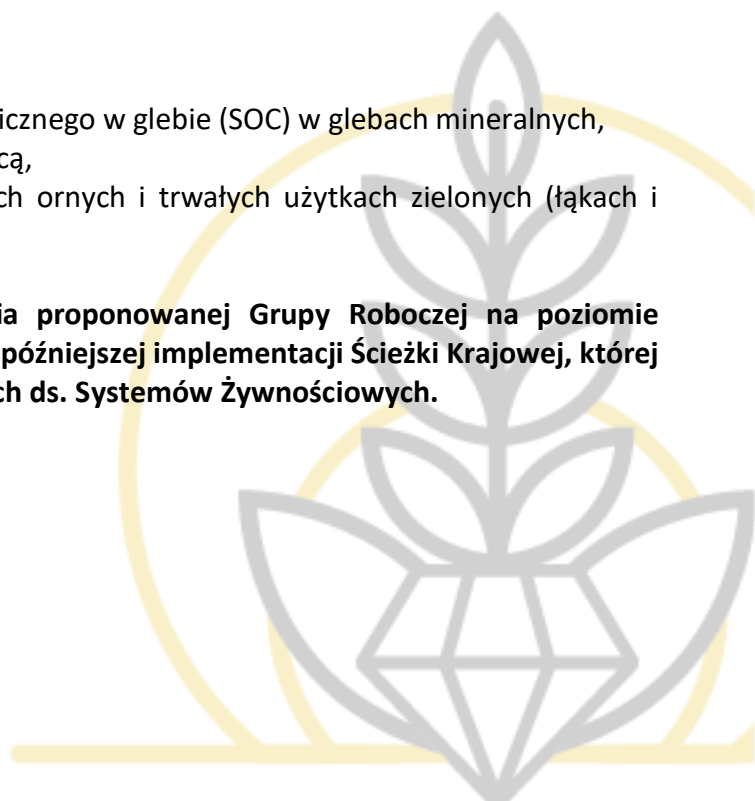
W szczególności uważamy za konieczne rozwój mechanizmu płatności za rezultaty skoncentrowanej na utrzymaniu i zwiększaniu poziomu węgla organicznego w rolniczej glebie w Polsce, w tym w szczególności rozwoju systemu monitorowania, raportowania i weryfikacji (ang. Monitoring, Reporting and Verification – MRV) przepływu gazów cieplarnianych na poziomie indywidualnego gospodarstwa rolnego. Jedną z możliwości rozwoju takiego systemu jest lokalizacja rozwiązań już dostępnych na rynku światowym – takich jak na przykład the Cool Farm Tool ([link](#)), które zostało stworzone i jest rozwijane przez Konsorcjum the Cool Farm Alliance, którego European Carbon Farmers jest również Członkiem ([link](#)) – poprzez przetłumaczenie tego narzędzia na język polski oraz aktualizację wskaźników emisji (ang. emission factors) spójnych ze stanem faktycznym w Polsce.

Powyższa rekomendacja wynika z dokładniejszej analizy rekomendacji zawartych w *Europejskiej Inicjatywie Rolnictwa Węglowego*, w której widzimy, iż w kolejnych perspektywach programowania WPR koniecznym będzie zmniejszanie poziomu płatności za działania na rzecz płatności za rezultaty z perspektywą przejścia tylko i wyłącznie do WPR bazującej na płatnościach za rezultaty. Zadaniem Grupy Roboczej powinno w tej sytuacji być wypracowanie z Rolnikami i innymi interesariuszami takiej wizji WPR i mechanizmów wprowadzających tą wizję w życie, aby proaktywnie przygotować się na tą przyszłość. Tak więc za konieczne na poziomie krajowym uważa się inicjację i testowanie działań oraz programów, które Polska chciałaby realizować w ramach płatności w przyszłych WPR przez to nie tylko będąc biorcą rozwiązań proponowanych przez WPR, ale również bycie aktywnym współtwórcą WPR z Polskim Rolnikiem w centrum.

Podążając za tym co już zapisano w *Europejskiej Inicjatywie Rolnictwa Węglowego* widzimy, że szczególną uwagę oraz działania Grupa Robocza powinna podjąć w pięciu obszarach wymienionych we wspomnianej *Inicjatywie*, a więc:

1. Zarządzanie torfowiskami,
2. Agroleśnictwo,
3. Utrzymanie i zwiększanie zawartości węgla organicznego w glebie (SOC) w glebach mineralnych,
4. Hodowla zwierząt i zarządzanie gnojem i gnojowicą,
5. Zarządzanie składnikami odżywczymi na gruntach ornych i trwałych użytkach zielonych (łąkach i pastwiskach).

Ostatnim – wymienionym tutaj – obszarem działania proponowanej Grupy Roboczej na poziomie krajowym powinno być wspieranie w konceptualizacji i późniejszej implementacji Ścieżki Krajowej, której zarys powstał w ramach Szczytu Narodów Zjednoczonych ds. Systemów Żywnościowych.

Poziom Unii Europejskiej

Budując na wszystkich danych i wnioskach przedstawionych do tej pory w tym dokumencie za **kluczowe działanie stojące przed zaproponowaną Grupą Roboczą na poziomie Unii Europejskiej jest praca na rzecz transformacji struktury Wspólnej Polityki Rolnej z płatności za działania** – w których jesteśmy obecnie, a więc struktury jakościowej WPR – **do płatności za rezultaty** – w których chcemy być, a więc struktury ilościowej WPR – **scentrowanych na utrzymaniu i zwiększaniu poziomu węgla organicznego w glebie.**

Według naszej analizy i całokształtu wiedzy właśnie takie działanie pozwoli na połączenie działań wspierających rolnictwo z celami innych polityk Unii Europejskiej, w tym polityki klimatycznej jak również polityki bioróżnorodności, czy gospodarki obiegu zamkniętego. Jak pokazuje ten dokument osiągnięcie jednego i drugiego jest możliwe. Wymaga to tylko strategicznego działania i koordynacji wielu działań, które już teraz mają miejsce. Dokładnie takie jest zadanie proponowanej Grupy Roboczej.

Choć na poziomie Unii Europejskiej oficjalne, strategiczne i proaktywne działanie oraz współpraca z Instytucjami Unii Europejskiej jest kluczowym obszarem działania proponowanej Grupy Roboczej to **równie ważna jest współpraca z instytucjami pozarządowymi** pracujących w tym samym obszarze. Wśród takich instytucji wyróżnić można **the Baltic Sea Action Group** ([link](#)) z Finlandii, czy **SCARF Network** ([link](#)), z którymi European Carbon Farmers już teraz współpracuje.

Poziom światowy

Za kluczowe działania proponowanej Grupy Roboczej na poziomie światowym uważamy współpracę z inicjatywami i konsorcjami już wymienionymi w tym dokumencie wcześniej, a więc: 4p1000 ([link](#)), **Koalicją na Rzecz Zdrowia Gleby CA4SH** ([link](#)) oraz **Regen10** ([link](#)). Z każdą z tych inicjatyw i ich kierownictwem Mateusz Ciasnocha i European Carbon Farmers już teraz aktywnie współpracują.

Ponadto, za **kluczową grupę działań Grupy Roboczej uważamy wyjazdy studyjne, uczenie się oraz współpraca z Partnerami, którzy są bardziej zaawansowani w obszarach wspierania rozwoju rolnictwa w stronę neutralności emisyjnej i pozytywności naturalnej niż Polska, a więc w szczególności Wielką Brytanię, Nową Zelandię, Kanadę, Australię, Stany Zjednoczone oraz Brazylię.** Konkretnie inicjatywy tych państw, które chcemy tutaj wymienić w kontekście proponowanej Grupy Roboczej to **Globalny Sojusz Naukowy ds. Gazów Ciężkich w Rolnictwie** (ang. [Global Research Alliance on Agricultural Greenhouse Gasses](#)), **Inicjatywa Transparentności w Dobrowolnym Rynku Handlu Emisjami** (ang. [Voluntary Carbon Markets Transparency Initiative – VCMI](#)) oraz **Sprawiedliwa Zmiana Wsi** (ang. [Just Rural Transition – JRT](#)). Koniecznym jest dodanie, iż Mateusz Ciasnocha od lat buduje relację oraz zgłębia sposoby działania wymienionych wyżej potencjalnych Partnerów Grupy Roboczej. Warto przypomnieć, iż będzie On kontynuował ten proces dzięki Stypendium YTILI Departamentu Stanu Stanów Zjednoczonych.

Finansowanie i inne uwagi organizacyjne

Jako, iż proponowaną komórką lokalizacyjną Grupy Roboczej jest Kancelaria Prezesa Rady Ministrów **budżet Grupy Roboczej powinien pochodzić z budżetu Kancelarii Prezesa Rady Ministrów i być budżetem wieloletnim**. Taka struktura finansowania Grupy Roboczej zapewni ciągłość i strategiczne podejmowanie działań przy jednoczesnej niezależności Grupy Roboczej.

Budując na dotychczasowej wieloletniej pracy na rzecz rozwoju rolnictwa neutralnego klimatycznie i pozytywnego naturalnie Mateusz Ciasnocha i European Carbon Farmers zapewniają o gotowości wspierania procesu tworzenia zaproponowanej Grupy Roboczej w formule pro bono do 31 marca 2022 roku. W tej kwestii zawsze pozostajemy do Państwa dyspozycji telefonicznie (+48-692-477-747), mailowo (Mateusz.Ciasnocha@EuropeanCarbonFarmers.com) oraz listownie (Mateusz Ciasnocha, European Carbon Farmers Sp. z o.o., Stobiec 21, 82-103 Stegna).

Propozycja dalszych konkretnych działań w kontekście złożonej propozycji powołania do życia Grupy Roboczej ds. Rolnictwa Neutralnego Klimatycznie i Pozytywnego Naturalnie

Budując na tym dokumencie stworzonym pod koniec 2021 roku i przesłanym w formie papierowej oraz elektronicznej szerokiemu gronu interesariuszy na czele z Prezydentem Rzeczypospolitej Polskiej, Panem Andrzejem Dudą, oraz Prezesem Rady Ministrów, Panem Mateuszem Morawieckim, a także Senackiej Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Senackiej Komisji Środowiska, Senackiej Komisji Nadzwyczajnej do spraw Klimatu, Senackiej Komisji Gospodarki Narodowej i Innowacyjności, Sejmowej Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Sejmowej Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa oraz Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministrowi Klimatu i Środowiska, Instytutowi Ochrony Środowiska – Państwowemu Instytutowi Badawczemu, Krajowemu Ośrodkowi Bilansowania i Zarządzania Emisjami „KOBIZE”, Narodowemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie oraz Instytutowi Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowemu Instytutowi Badawczemu, serdecznie prosimy, a jednocześnie apelujemy do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Pana Andrzeja Duda, oraz Prezesa Rady Ministrów, Pana Mateusza Morawieckiego, o powołanie do życia zaprezentowanej w tym dokumencie Grupy Roboczej ds. Rolnictwa Neutralnego Klimatycznie i Pozytywnego Naturalnie.

W celu zwiększenia sukcesu naszego gorącego apelu poniżej sugerujemy następujące kolejne kroki w tym procesie wraz z uszczegółowieniem proponowanych ram czasowych na ich podjęcie.

Na poziomie strategicznym w koordynacji pomiędzy Kancelarią Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz Kancelarią Prezesa Rady Ministrów z zaznaczeniem, iż to Kancelaria Prezesa Rady Ministrów powinna być główną jednostką koordynującą we współpracy z innymi kluczowymi podmiotami w tym Ministerstwami, ale nie tylko prosimy o podjęcie dwóch działań:

1. **Do 31 marca 2022 roku podjęcie decyzji i ogłoszenie jej do publicznej wiadomości, iż powstanie Grupa Robocza ds. Rolnictwa Neutralnego Klimatycznie i Pozytywnego Naturalnie** wraz z podaniem daty formalnego powołania do życia tej Grupy Roboczej i procesu Jej powstawania wraz z uszczegółowieniem możliwości zaangażowania różnych interesariuszy w proces powstawania Grupy Roboczej.
2. **Do 30 czerwca 2022 roku formalne powołanie do życia Grupy Roboczej ds. Rolnictwa Neutralnego Klimatycznie i Pozytywnego Naturalnie** z mandatem oraz zasobami – w tym politycznymi, finansowymi, ludzkimi i sprzętowymi oraz innymi – systemowego wspierania Polskiego Rolnika i rolnictwa w osiągnięciu neutralności klimatycznej i pozytywności klimatycznej najpóźniej do roku 2050.

Jesteśmy świadomi, iż za każdą z powyższych decyzji, którą chcielibyśmy zobaczyć wprowadzoną w życie w podanym powyżej okresie czasowym stoi szereg decyzji oraz pracy, w którą – **o ile tylko będzie taka wola Pana Prezydenta i Pana Premiera – Mateusza Ciasnocha i European Carbon Farmers z chęcią zaangażują się w proces tworzenia i późniejszego działania Grupy Roboczej**, o powołanie której sami prosimy i apelujemy, ponieważ centralnym powodem naszego działania jest umiejscowienie Rolników w centrum wysiłków mitygacji i adaptacji do zmian klimatycznych w zyskowy dla nich sposób, a przez to osiągnięcie neutralności emisyjnej i pozytywności naturalnej rolnictwa najpóźniej do roku 2050.

Zakończenie

Kończąc niniejszy dokument, który jest oficjalną propozycją i jednocześnie apelem Mateusza Ciasnocha oraz European Carbon Farmers o powołanie do życia Grupy Roboczej ds. Rolnictwa Neutralnego Klimatycznie i Pozytywnego Naturalnie przedłożonej na ręce najważniejszych Instytucji Rzeczypospolitej Polskiej i pełniących w nich służbę na rzecz Polski Osób, na czele z Prezydentem Rzeczypospolitej Polskiej, Panem Andrzejem Dudą oraz Prezesem Rady Ministrów, Panem Mateuszem Morawieckim, **chcielibyśmy podziękować Państwu za poświęcenie Państwa czasu i uwagi na zapoznanie się z nim i przeanalizowanie naszej propozycji. Za to jesteśmy niezwykle wdzięczni.**

Jednocześnie chcielibyśmy wyrazić podziękowania za działania, które każdy z Państwa podejmuje w celu umiejscowienia Rolników w centrum wysiłków mitygacji i adaptacji do zmian klimatycznych w zyskowy dla nich sposób oraz szerzej tranzycji rolnictwa do neutralności klimatycznej i pozytywności naturalnej najpóźniej do roku 2050. **Za to również jesteśmy bardzo wdzięczni.**

To powiedziawszy – jak pokazujemy w niniejszym dokumencie – bez podejścia systemowego z Rolnikiem w centrum i powołania do życia proponowanej przez nas Grupy Roboczej ds. Rolnictwa Neutralnego Klimatycznie i Pozytywnego Naturalnie osiągnięcie tej przyszłości będzie bardzo trudne, a być może niemożliwe. Dlatego pełni wdzięczności za poświęcony nam czas chcielibyśmy zakończyć ponowieniem naszego apelu o powołanie proponowanej w tym dokumencie przez Mateusza Ciasnocha i European Carbon Farmers oraz reprezentowanych przez nas Rolników Grupy Roboczej ds. Rolnictwa Neutralnego

Klimatycznie i Pozytywnego Naturalnie. Za podjęcie przez Państwa tego kluczowego działania jesteśmy najbardziej wdzięczni.

Z poważaniem,

Mateusz Ciasnocha
Rolnik & Prezes Zarządu, European Carbon Farmers

Propozycja i apel o powołanie do życia Grupy Roboczej ds. Rolnictwa Neutralnego Klimatycznie i Pozytywnego Naturalnie przedłożona przez Mateusza Ciasnocha oraz European Carbon Farmers

